GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA: BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA" IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLIX.

SĔ PRENUMERĂ: la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE: O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 73. *Duminecă, 30 Martie (11 Aprilie).* **1886.**

Braşovŭ 29 Martie 1886.

Afacerile orientale se încurcă pe ḍi ce merge mai multŭ. Aḍĭ au ajunsŭ într'unŭ stadiu încâtŭ tótă presa europénă discută cestiunea ocupării Bulgariei de către trupele rusescĭ.

Se 'nţelege că ḍiarele rusescĭ suntŭ acelea, carĭ au lansatŭ mai ântâi cestiunea ocupaţiunei. Opiniunea publică rusésca încâtŭ este representată de organele de publicitate s'a pronunţatŭ unanimŭ pentru ocuparea Bulgariei de către trupele rusescĭ. Chiar acele ḍiare ce stau în legătură de aprópe cu curtea şi cu guvernulŭ rusescŭ, cum este „Gazeta de Moscva" a lui Katkow, „Graşdanin" şi „Gazeta de Petersburg" cerŭ ocupaţiunea.

„Moskovskija Viedomosti," critică în modulŭ celŭ mai aspru politica orientală a Austro-Ungariei numindu-o aventuriósă şi fără capŭ, căcĭ a venitŭ în conflictŭ cu Rusia, care este rivalulŭ ei în peninsula balcanică. Katkov ḍice, că monarchiei austro-ungare îi suntŭ legate mânile atâtŭ în cestiunile interne câtŭ şi în cele esterne. Monarchia vede acum acestŭ neajunsŭ şi de aceea voesce mai bine sĕ prepare drumulŭ pentru o înţelegere cu Rusia. Ministeriulŭ Taaffe pare a înclina către aceia, carĭ suntŭ fidelĭ vechilorŭ tradiţiunĭ ale dinastiei habsburgice.

Împrejurarea, că în Belgradŭ a căḍutŭ combinaţia Ristici şi a venitŭ érăşĭ Garaşaninŭ la putere a făcutŭ asemenea rea impresiune în Petersburgŭ, şi una din foile de acolo se plânge asupra diplomaţiei rusescĭ regretândŭ, că Khevenhüller nu este diplomatŭ rusescŭ.

In 5 Aprilie a. c. conferinţa din Constantinopolŭ a cedatŭ pretensiunilorŭ Rusiei şi a primitŭ convenţiunea turco-bulgară aşa precum a fostŭ modificată de puterĭ. In conferinţă a fostŭ dér Rusia stăpâna situaţiunei şi se vede, că ea voesce acuma sub pretextulŭ, că apĕră tractatulŭ de Berlinŭ şi că lucră în înţelegere cu puterile, sĕ inaugureze multŭ dorita ocupare a Bulgariei.

De mare însĕmnătate este în aceste împrejurărĭ viitórea atitudine a prinţului Alecsandru. Décă va primĭ decisiunea conferenţei, atuncĭ isbucnirea crisei se mai póte amâna. E mare întrebare însĕ décă prinţulŭ Bulgariei primindŭ postulŭ de guvernorŭ numai pe cincĭ anĭ, cum vreau puterile, nu va venĭ în conflictŭ cu poporaţiunea rumeliotă. O revoluţiune în Rumelia ar fi cea mai bună ocasiune pentru Rusia de-a intervenĭ cu trupele sale.

E generală părerea, că décă prinţulŭ Alecsandru va refusa d'a se supune decisiunei conferenţei, situaţiunea va deveni fórte fatală. Intervenţiunea Rusiei nu s'ar mai puté împedeca şi deórece nu se póte crede, că Rusia va primi unŭ mandatŭ europénŭ ar urma sĕ forţeze ocupaţiunea ceea ce ar produce cea mai mare confusiune.

Conferenţa dela Constantinopolŭ s'a adresatŭ cu sfaturile ei nu numai la prinţulŭ Alecsandru, ci şi la regele Greciei, ca sĕ se astêmpere. Câtŭ de multŭ respectŭ au Grecii de sfaturile puterilorŭ dovedesce telegrama cea mai nouă, ce o primimŭ dela Atena, în care ni se spune, că camera grécă cere unanimŭ rĕsboiulŭ cu Turcii.

Décă şi prinţulŭ Bulgariei va rĕspunde astfelŭ la dorinţa puterilorŭ atuncĭ crisa orientală nu se va mai puté amâna.

Valachisarea în Ardealŭ.

D-lŭ P. S. Aurelianŭ scrie în revista sa, cu privire la scrisorile lui Kossuth despre valahisare, următórele:

Patriotulŭ maghiarŭ Ludovicŭ Kossuth într'o scrisóre publică, adresată amicului Otto Herman se plânge amarŭ, că într'o parte a Ungariei locuitorii maghiarĭ n'au consciinţa de rassă; aceasta 'i espune a fi valachisaţĭ. Căutândŭ causele acestui fenomenŭ, pe care ilŭ deplânge tótă suflarea maghiară, patriotulŭ ungurŭ ia esemplulŭ unui satŭ în care în timpŭ de 29 anĭ din 130 familii maghiare, de abia mai esistă acum 10, ér cele 120 s'au valachisatŭ. Cum se esplică faptulŭ acesta? Iată ce ḍice Kossuth:

»Moştenitorii a 120 familii din 130, s'au căsĕtoritŭ cu fetele valache. Şi femeea valachă, e fórte naturalŭ, că viaţa casnică în 120 de case a prefăcut'o în viaţă valachă; româneşce şi-a adormitŭ copilaşulŭ, cu cuvinte române l'a desmerdatŭ şi cu cuvinte române a scosŭ din gura copilului primele gungunirĭ ale lui; şi din copilulŭ mamei valache se înţelege că s'a făcutŭ Valach.«

Insemnatulŭ patriotŭ după ce arată că numai în comitatulŭ Hunedórei sĕ află peste 15,000 de valachisaţĭ încheie, ḍicêndŭ că cu mijlócele întrebuinţate de Szathmary şi asociaţiunea din Deva, nu se va putea scăpa maghiarismulŭ periclitatŭ de valachisare şi cu atâtŭ mai puţinŭ va putea remaghiarisa comunele deja valachisate.

Nu scimŭ până la ce punctŭ aserţiunile patriotului maghiarŭ vorŭ fi întemeiate; nu scimŭ până la ce punctŭ naţiunea maghiară este ameninţată de romanisare. Scim însĕ positivŭ, că în multe localităţĭ din Ungaria sumă de Românĭ şi-au uitatŭ limba; că ei spunŭ, cui îi întreabă, că suntŭ Românĭ, creştini ortodocşĭ, însĕ tóte acestea pe unguresce. Mai scimŭ că cu totulŭ din alte cause poporaţiunea ungară decresce; că Românii din Transilvania, Bănatŭ şi Maramureşŭ se inmulţescŭ mai multŭ de câtŭ Ungurii; că Maghiarii suntŭ, în totŭ anulŭ, trecuţĭ în sporire de celelalte naţionalităţĭ; în fine că poporaţiunea băşninaşă, adică cea română, cresce pe anŭ ce trece, cu tóte amărăciunele, cu tóte asupririle ce i se facŭ.

Se pare că Provedinţa în tainicile sale combinărĭ nu rĕspunde aşteptărilorŭ maghiare după, care tótă suflarea românéscă ar trebui stinsă de pe faţa pămêntului. Se pare că décă nu este dreptate pe pămêntŭ, este în cerŭ, şi că celŭ a totŭ Puternicŭ nu şi-a luatŭ mâna d'asupra neamului românescŭ, vechiulŭ stăpânitorŭ alŭ pămêntului, prigonitŭ şi amărâtŭ de năvălitorii de totŭ soiulŭ. Bunŭ este Dumneḍeu, şi noi nicĭ odată n'amŭ perdutŭ speranţa, că, cei care au colonisatŭ Dacia vorŭ fi până în atâtŭ de slabĭ în câtŭ sĕ cedeze pe tótă linia falnicilorŭ şi mândroşilorŭ, carĭ le-au răpitŭ pămêntulŭ.

Se póte ca stăruinţa lui Kossuth sĕ aibă de ţintă de a redeştepta furia maghiară contra românismului, de a'i împinge la maghiarisarea forţată. Zădarnică silinţă! Cu schimbarea de nume pe banĭ, cu persecuţiunĭ nepomenite, cu urmărirea de a ucide totŭ ce este românescŭ, nu vorŭ reuşi vecinii sĕ stêrpéscă vigurósa rassă, care dela 105 este stăpâna pămêntului.

Lucru demnŭ de observatŭ! Kossuth se năpustesce asupra Româniloru, asupra femeilorŭ române, nicĭ o vorbă despre Sêrbĭ, Saşĭ, şi alte neamurĭ care trăiescŭ dincolo de Carpaţĭ. Românii şi ér Românii; ei trebue estermінaţĭ, căcĭ ei valachiséză pe urmaşii lui Atila! Pasiune, ură, învrăjbire, tóte mijlóce nenorocite şi nedemne de timpulŭ de astăḍĭ!

Orĭ cum ar fi, ne-a bucuratŭ şi ne bucură faptulŭ, că Românii de dincolo nu numai nu se lasă a fi întrecuţĭ în sporire de alţii, dér ei iau loculŭ altora.

De aci încolo D. P. S. Aurelianŭ arată mişcarea poporaţiunii în România. Poporaţiunea română cresce şi în România, dér în capitală şi în oraşe streinii se sporescŭ în proporţiune pré mare faţă cu Românii. Causa principală, după cum ḍice d. D-r. Felix, este probabilŭ aceea, că în lupta pentru esistenţă, streinii au dobênditŭ avantage asupra Româniloru, ceea ce face că Românii se căsĕtorescŭ în numĕrŭ mai micŭ, şi după căsĕtoriă mulţĭ recurgŭ la restricţiunea voluntară a procreaţiunei, cei săracĭ mai de rareorĭ, decâtŭ cei avuţĭ. D. P. S. Aurelianŭ cere ca fără amânare sĕ se numéscă o comisiune de anchetă oficială, care sĕ studieze acéstă gravă cestiune.

E jumĕtate poporaţiunea Ungariei trădătóre?

Cu ocasiunea desbaterii generale asupra proiectului de lege comunală, deputatulŭ *Horvath* Gyula, luândŭ în mameluсésca'i apĕrare proiectulŭ guvernului, ḍise între altele:

Numirile (funcţionarilorŭ comunalĭ) ţinŭ de lipsă, pe basa esperienţelorŭ făcute în viaţa practică. Suntŭ fórte multe sate în Ungaria de sudŭ, în comitatele din Ardealŭ, în Ungaria de nordŭ, unde între factorii jurisdicţiunei totdéuna se potŭ găsi elemente patriotice, *suntŭ însĕ ţinuturĭ de milurĭ cuadrate, unde, din punctulŭ de vedere alŭ patriotismului, durere, nu esistă nicĭ o unică comună în care ne-amŭ puté încrede. (Mişcare.)*

In vremile vechĭ, când viéţa comunală n'ajunsese încă la acea autonomiă comunală, la care ajunse prin legea actuală, la acele vremurĭ era cu neputinţă ca jurisdicţiunea sĕ nu fi descoperitŭ câtuşĭ de puţinŭ agitaţiunile, ce se făceu prin sate, fiă ele câtŭ de ascunse. N'aţĭ auḍitŭ, n'aţĭ cetitŭ în timpurile din urmă, în cei din urmă doi anĭ, că în unele sate lunĭ întregĭ se desfăşurau luptele contra statului prin bisericĭ, prin scolĭ, prin casa comunală, şi nicĭ comitatulŭ, nicĭ guvernulŭ centralŭ n'au avutŭ atâta putere ca întrândŭ în acele cuiburĭ *sĕ curme agitaţiunile antipatriotice.* (Strigăte în stânga estremă: Neghiobiă!) Aceste suntŭ fapte întêmplate în viéţă. Şi ce dorescŭ contra acestorŭ agitaţiunĭ? Dorescŭ denumirea notarilorŭ cercualĭ, din punctulŭ de vedere alŭ interesului statului şi alŭ comunelorŭ. Proiectulŭ ilŭ primescŭ, ca basă a desbaterii speciale. (Aprobărĭ în drépta.)

Ludovicŭ Mocsáry îşĭ esprimă bucuria, că Bela Grönwald s'a declaratŭ cu atâta căldură contra incarnaţiunei centraliste, ce apare din proiectulŭ de faţă, deşi a susţinutŭ cu totulŭ altceva în acéstă cestiune cu ocasiunea desbaterii generale asupra legii municipale. Apoi se declară, că se alătură la cele ḍise de Justh, recunoscêndŭ, că prin acestŭ proiectŭ de lege se vĕdesce tendinţa biurocratică a guvernului, care n'are altŭ scopŭ, decâtŭ ca puterea şi dominaţiunea guvernului sĕ se mai estindă. (E adevĕratŭ! Aşa e! în stânga estremă.)

Ce se atinge de îmbunătăţirile, ce le-ar face jurisdicţiunea în comune, despre acésta în proiectulŭ de faţă nu este prea multă vorbă. Acestŭ proiectŭ nu va vindeca relele, ce esistă în faptŭ în administraţia comunală; causa administraţiei destrăbălate şi idiote a comunelorŭ marĭ şi micĭ este, că ele, mai alesŭ cele micĭ, suntŭ avisate la sine însĕ-le. (E adevĕratŭ! Aşa este! în stânga estremă). Solgăbirĕulŭ, care ar fi chiematŭ sĕ îngrijéscă de afacerile comunelorŭ şi sĕ esercite asupra lorŭ o controlă şi supraveghiare conscienţiósă, elŭ nicĭ că cercetéză comunele cele micĭ, aşa că ele suntŭ ocârmuite numai de notarii lorŭ, despre carĭ scimŭ, că în multe casurĭ nu ne prea putemŭ încrede în ei. (E adevĕratŭ! Aşa este! în stânga estremă). Solgăbirĕii într'atâta suntŭ ocupaţĭ cu lucrărĭ netrebnice de cancelariă, încâtŭ nu le rĕmâne timpŭ îndestulitŭ pentru supraveghiarea comunelorŭ micĭ.

Causa neajunsurilorŭ şi lipselorŭ este mai departe, că nu se prea ia în considerare marea diferinţă între comune micĭ şi oraşe municipale. (E adevĕratŭ! Aşa este! în stânga estremă). Ce privesce comunele micĭ — şi în astă privinţă împărtăşescŭ vederile deputatului Grünwald, că adecă fiindŭ desvoltarea lorŭ într'unŭ gradŭ inferiorŭ, multă vreme le va mai trebui, ca sĕ fiă înzestrate cu o autonomiă mai mare în interesulŭ lorŭ propriu — autonomia lorŭ se póte restringe, dér nu potŭ pricepe pentru ce trebue sĕ restringemŭ autonomia oraşelorŭ mai marĭ, pentru ce sĕ împedecămŭ desvoltarea lorŭ? (Aprobărĭ în stânga estremă).

Inainte de ce aşŭ sfêrşi, se facŭ câteva observărĭ la cele ḍise de către deputatulŭ Horváth (S'auḍimŭ!) Onoratulŭ deputatŭ a declaratŭ, că elŭ este îndestulitŭ cu proectulŭ de lege de faţă şi doresce, ca sĕ se mai mărgini hotarele influinţei guvernului ḍicêndŭ, că elŭ este gata totdéuna a jertfi libertatea individuală, drepturile individuale, pentru interesulŭ statului şi totdeodată s'a esprimatŭ, că nu se află nicĭ unŭ deputatŭ în acéstă casă, fiă elŭ de orice partidă, care n'ar fi gata a jertfi drepturile sale individuale pentru interesulŭ statului. Imĭ permitŭ a observa onoratului meu condeputatŭ, că din parte-mĭ nicĭ nu concedŭ a presupune casulŭ, ca în interesulŭ statului sĕ-mĭ jertfescŭ libertatea individuală şi cetăţénéscă; eu ḍicŭ, că suntemŭ mulţĭ în acéstă casă, carĭ declarămŭ, că sub nicĭ unŭ pretecstŭ nu-ĭ ertatŭ sĕ se confisce libertatea nouĕ, cetăţenilorŭ, carĭ credemŭ că statulŭ are base solide, de care se alipescŭ toţĭ cetăţenii, cu tótă căldura inimei lorŭ, ca de o patriă a libertăţii. (Aprobărĭ în stânga estremă.) A mai ḍisŭ unŭ lucru on. deputatŭ, pe care nu-lŭ potŭ lăsa fără observare.

Când şi-a esprimatŭ vederile, că ar fi de doritŭ ca în comunele marĭ şi micĭ şi primarii sĕ se numéscă, a

ȝisŭ că suntŭ ținuturĭ întinse de milurĭ cuadrate în acéstă patriă, unde în privința patriotismului nu se potŭ găsi ómenĭ de încredere. Eu mărturisescŭ că nu pricepŭ şi aşŭ fi doritŭ, ca multŭ onoratulŭ preşedinte alŭ acestei case, sĕ fi chematŭ la ordine pe deputatulŭ Horváth pentru acéstă declarațiă, pentru că *a ȝice despre jumĕtatea locuitorilorŭ țerei*, — credŭ că n'o fi înțelesŭ pe alții decâtŭ pe concetățenii noştri *nemaghiarĭ — că între ei nu se póte găsi unŭ individŭ de încredere în privința patriotismului, aşadér că jumĕtatea locuitorilorŭ țĕrii suntŭ trădătorĭ de patriă, cerŭ scuse, n'ar fi ertatŭ a face în parlamentŭ*, fără a fi pedepsitŭ, o astfelŭ de declarațiune. (Sgomotŭ în drépta, aprobărĭ în stânga.)

Preşedintele: Décă d-lŭ Horváth ar fi ȝisŭ aceea. ce-i impută d-lŭ Mocsáry, n'aşŭ fi aşteptatŭ, sĕ mĕ facă cineva atentŭ la acésta. Dér d-lŭ Horvath n'a ȝisŭ aceea ce a esplicatŭ d-lŭ Mocsáry din vorbele lui, ci a ȝisŭ că suntŭ anumite cercurĭ marĭ, pe carĭ le-a înşiratŭ, unde pe o întindere de milurĭ cuadrate nu se potŭ găsi elemente în carĭ ne-amŭ puté încrede (Strigàte în drépta: Organe!); acésta însĕ nu însémnă, că dela Pojunŭ până la Carpațĭ în totŭ loculŭ, ci numai în unele puncte. (Strigàte în stânga estremă: Nicĭ aceste nu se subscriu!) Nu voiescŭ a ȝice, că aprobŭ şi acésta, pentru că nu suntŭ chematŭ a da espresiune vederilorŭ mele aicĭ. (Aprobărĭ în drépta.) N'am aflatŭ însĕ de bine a chemá la ordine pe d-lŭ Horvath, când a vorbitŭ de unele puncte, cu atâtŭ mai puținŭ, pentru că n'am voitŭ a da insemnătate aşa mare acelei espresiunĭ cum a făcut'o acum d-lŭ Mocsáry. (Aprobărĭ vii).

Ludovicŭ Mocsáry: Eu nu le-am cetitŭ însemnările stenografice, aşa am înțelesŭ însĕ, că a ȝisŭ d-lŭ deputatŭ, că suntŭ în țéră ținuturĭ întinse, de milurĭ cuadrate, unde în privința patriotismului nu se potŭ găsi elemente, în carĭ ne-amŭ puté încrede. (O voce din stânga estremă: Adevĕrŭ a ȝisŭ!) De altmintrelea îmĭ permitŭ a întreba, că óre este politică corectă, ca sĕ mérgă în lumea întrégă astfelŭ de declarărĭ, pentru că astfelŭ de lucrurĭ străbatŭ departe în străinĕtate, peste hotarele țĕrii? (Aprobărĭ în stânga estremă.) Voesce óre se facă pe lumea din afará sĕ créȝă, că Ungaria se aflá în aşa deplorabilă stare, încâtŭ jumĕtate din locuitorii acestei țĕrĭ suntŭ rĕi patriotĭ, (Aprobărĭ în stânga estremă), că între noi în privința patriotismului nu se potŭ găsi ómenĭ de încredere, prin urmare o parte a locuitorilorŭ țĕrii se aflá in rĕsboiu cu ceealaltă parte, fiindŭ fără'ndoială locuitorii țĕrii avisatĭ între ei la o luptă pe mórte şi pe viĕță? (Aprobărĭ vii în stânga estremă.) Şi nu s'a gânditŭ d-lŭ Horváth, sprijinulŭ fidelŭ alŭ regimului actualŭ. alŭ guvernului de acum şi alŭ politicei dominante de acum, că nu póte sĕ fiă condamnată o politică dominantă mai aspru, decâtŭ décă ȝicemŭ, că în urma acestei politice jumĕtate din locuitorii țĕrii suntŭ atâtŭ de înverşunațĭ, că între ei nu se póte găsi simțulŭ patrioticŭ? Aceste am voitŭ sĕ le observŭ la vorbele onoratului meu condeputatŭ. Declarŭ, că primescŭ moțiunea d-lui deputatŭ Iuliu Justh. (Aprobărĭ în stânga estremă).

Ocuparea Bulgariei şi Ruşii.

După ce vorbesce de eventualitatea ocupării Bulgariei cu trupe rusescĭ „Pester Lloyd“ scrie:

Ne aducemŭ aminte, că România, cu tóte dreptele sale obiecțiunĭ, a fostŭ silită prin tractatulŭ de Berlinŭ sĕ cedeze Rusiei acea parte a Basarabiei, pe care Rusia o dase înderĕtŭ României după rĕsboiulŭ Crimeei şi în urma păcii din Paris. Prin acésta Rusia a ajunsŭ éraşĭ în deplină posesiune a întregei granițe de josŭ a Prutului şi a brațului Kiliei, aşa că astăȝĭ stă éraşĭ imediatŭ la Dunăre. Dreptŭ despăgubire România căpĕtă Delta Dunării şi Dobrogea până la o liniă, ce plécă la rĕsăritŭ de Silistria şi la sudulŭ Mangaliei ajunge la Marea Neagră. De aci resultă, că Rusia, deşi stă la brațulŭ dela Kilia alŭ Dunării, totuşĭ prin Dobrogea română e absolutŭ despărțită teritorialŭ de Bulgaria şi spre a ajunge la acésta, ar trebui sĕ trécă cu oştirile sale prin teritoriulŭ românŭ. România póte permite acésta de bună voiă séu póte fi constrînsă. Pentru prima alternativă, prin care țéra ar deveni basa şi póte întru câtva teatrulŭ rĕsboiului, e puțină probabilitate — afară numai dóră décă Rusia ar pune în perspectivă o compensațiă suficientă teritorială, negresitŭ o bucată de *România irredentă*. Insĕ în urma experiențelorŭ ce a făcutŭ cu Basarabia la 1878, când aşa ȝicĕndŭ a scosŭ castanele din focŭ, România nu se va mulțămi cu acea perspectivă; ea ar cere de mai nainte compensația, ceea ce însemnéză mai ântêiu unŭ rĕsboiu cu noi. Dér prin acésta ajungemŭ în depărtărĭ politico strategice de ale lui Sirin şi decĭ ne grăbimŭ a vorbi de a doua alternativă.

Acésta, adică forțarea trecerii trupelorŭ rusescĭ, ar provoca imediatŭ o aliană strînsă între România şi Bulgaria şi invasiunii ruse, care şi aşa s'ar întreprinde în împrejurările cele mai grele, i s'ar opune o armată coalişată de celŭ puținŭ 160,000 ómenĭ, care cu ajutorulŭ cetăților încă existente ar puté manevra cu multŭ avantajŭ à cheval la Dunăre fără a mai lua în sémă, că teatrulŭ de rĕsboiu celŭ mărginitŭ şi lipsitŭ de comunicațiunĭ cu greu ar permite Ruşilorŭ sĕ pue în acțiune forțe militare mai considerabile. Rusia ar mai trebui sĕ se aştepte a avé în fața sa, nu ca la 1853, pe unŭ Omer-paşa séu o direcțiune militară turcéscă, ca cea din 1878, ci cu totulŭ pe alțĭ generalĭ.

In asemenĭ condițiunĭ Rusia e silită a întrebuința calea maritimă. Póte încerca sĕ-şĭ debarce trupele la Varna, în Burgas séu într'altŭ punctŭ. Dér aceste puncte suntŭ indicate aşa de lămuritŭ prin configurațiunea mării şi a litoralului şi prin postulate strategice din țéră, încâtŭ Bulgarilorŭ le-arŭ fi uşorŭ sĕ le apere cu forțe mai micĭ contra primelorŭ trupe de debarcare, până ce armata principală, adunată la unŭ punctŭ potrivitŭ în dosŭ, va puté veni acolo, unde vrea sĕ debarce şi puterea principală duşmană. Intr'unŭ altŭ articolŭ am discutatŭ condițiunile, cu care se potŭ face cu succesŭ debarcările; decĭ ne abținemŭ de a mai vorbi de tóte greutățile şi primejdiile, ce le întêmpină o asemenea întreprindere basată pe mare şi flotă, orĭ câtŭ de bine ar fi combinată şi pregătită. In resumatŭ: Bulgaria găsesce în posiția'i geografică unŭ scutŭ extra-ordinarŭ contra unui atacŭ directŭ rusescŭ.

Dér şi situația politică promite Bulgariei sorțĭ favorabilĭ. Facemŭ abstracțiă aicĭ de Anglia, care va avea sĕ probeze câtŭ îi prețuesce amiciția pentru Bulgaria sub regimulŭ Gladstone. Câtŭ privesce însĕ pe Turcia, ea a arĕtatŭ atâta iubire de pace à tout prix, față cu revoluția bulgaro-rumeliotă, nu numai la începutŭ, ci şi de atuncĭ până acum, încâtŭ se póte conchide, că ea speră sĕ se înțelégă mai lesne cu Bulgarii şi cu influința englesă dela spatele lorŭ, decâtŭ cu politica rusă. Decĭ se póte admite, că într'unŭ eventualŭ conflictŭ rĕsboinicŭ alŭ Bulgariei cu Rusia, Turcia nu va porni contra Bulgariei, ci va rĕmâne pasivă, de nu binevoitóre. Pórta ar fi determinată la o asemenea purtare în prima liniă prin atitudinea amenințătóre a Greciei, ale cărei provocărĭ continue provinŭ mai multŭ din speranța în niscai complicațiunĭ seriόse, unde forțele militare turcescĭ, ar fi implicate şi ocupate. Aşa dér Bulgaria n'are de ce sĕ se témă de Turcia, căcĭ acésta ar avé trebuință de grosulŭ armatei sale contra Greciei şi după cum se pare, deja astăȝĭ îndémnă triburile albanese sĕ fiă gata, spre a pune stavilă poftei de acțiune a Muntenegrenilorŭ.

SCIRILE ȜILEI.

Sub titlulŭ de »Derék oláh tanitó« (Învĕțătorŭ valachŭ bravŭ) „Ellenzék“ scrie următórele: „Gavrilŭ Sturza,“ învĕțătorŭ gr. cat. din Şardulŭ ungurescŭ de multŭ propune cu unŭ zelŭ neobositŭ limba maghiară elevilorŭ sĕi, carĭ între ei vorbescŭ totŭ unguresce. Acum direcțiunea „Kulturegylet«-ului din Cluşiu fù încunoscințată despre acestŭ faptŭ îmbucurătorŭ şi a atrasŭ atențiunea inspectorului scolarŭ din Aradŭ, Váradi, asupra acestui bravŭ învĕțătorŭ. De ar da Dumneȝeu, ca toțĭ învĕțătorii valachĭ din Ardealŭ se fiă atâtŭ de bravĭ şi patrioticĭ.“ — Aşa se fiă, d-le Sturza? Noi nu credemŭ, e éraşĭ o apucătură meschină a fóiei ungurescĭ.

—x—

Ministeriulŭ de interne ungurescŭ nu de multŭ a trimisŭ ordonanțe tuturorŭ autoritățilorŭ administrative, dispunĕndŭ, ca tinerelorŭ fete numai după o cercetare minuțiósă sĕ se dea paşapórte pentru străinĕtate. A avutŭ mare lipsă capitala Ungariei de acéstă ordonanță ministerială, pentru că poliția de acolo descopere mai în tóte ȝilele agențĭ, carĭ seducŭ pe fetele tinere pentru a părăsi țéra. Mai alaltă-erĭ a descoperitŭ poliția capitalei, că două femei ruse, Simoncovicĭ şi Weltenberg au angajatŭ mai multe fete tinere frumóse, sub pretextŭ, că le ducŭ la opera din Moscva ca cântărețe, cu o léfă bună. Fetele tocmai când erau sĕ plece au fostŭ oprite de poliția, ér' cele două femei amăgitóre au fostŭ arestate şi supuse unui interogatoriu strictŭ. Ele mărturisiră, că pe tinerele fete aveau de gândŭ sĕ le vênȝă unui prințŭ bogatŭ din Arabia.

—x—

De câtva timpŭ pungaşulŭ Adolf Rosenberg uşura de banĭ şi de ceasornice buzunarele publicului, care asista la desbaterile din camera deputațilorŭ din Pesta. Poliția a isbutitŭ mai alaltăerĭ sĕ pună pe jupânu Adolf la rĕcóre.

—x—

Joi séra, în sĕptĕmâna acésta, d. profesorŭ I. Ilasievicĭ a vorbitŭ în conferința literară despre originea lumii şi în specialŭ a pămêntului. A trecutŭ dela credințele religióse din vechime la teoriile mai nouĕ, a arĕtatŭ fasele prin care a trecutŭ pămêntulŭ până sĕ ajungă în starea de aȝĭ. Conferința a fostŭ interesantă şi instructivă. Acelaşĭ lucru ilŭ ȝicemŭ şi despre conferința d-lui profesorŭ I. Popea, ținută Joi în sĕptĕmâna trecută, despre arta d'a avé o viéță tignită şi fericită, mai cu sémă viéța familiară, în care femeea jócă unŭ rolŭ principalŭ.

—x—

Archiepiscopulŭ catolicŭ din Bucurescĭ, Msgr. Palma, cu ocasiunea şederii sale, în ȝilele acestea, în Pesta, a fostŭ onoratŭ cu unŭ banchetŭ, la care au luatŭ parte episcopulŭ Sătmarelui Dr. Schlauch şi alțĭ preoțĭ. Banchetulŭ l'a datŭ preotulŭ Romeiser, care în Martie a fostŭ trimisŭ în România de societatea St. Ladislau, unde a petrecutŭ câteva ȝile şi a fostŭ amicalŭ primitŭ de Archiepiscopulŭ. Preotulŭ Romeiser toastă pentru Msgr. Palma şi Dr. Schlauch, cărora le recomandă pe frații Ungurĭ ce trăescŭ în România.

—x—

Unŭ mare numĕrŭ de cetățenĭ din Bucurescĭ au propusŭ, prin »Românulŭ«, a se sĕrbători ȝiua de 8 Aprilie viitorŭ, *aniversarea morții lui C. A. Rosetti*, printr'unŭ pelerinagiu la mormêntulŭ marelui patriotŭ. Numĕrulŭ escepționalŭ alŭ „Românului« care va aparé la 8 (20) Aprilie, pe hârtie de lucs, şi cu litere nouĕ, va conținé între altele: 1. „Unŭ facsimile dintr'o scrisóre îne-

---

FOILETONŬ.

Finocŭ.

(Poveste.)

(Fine).

Dér ele au rosŭ stânca, au distrusŭ pădurea, au bĕutŭ tĕulŭ cu lapte şi erá aprópe sĕ-lŭ ajungă, când étă că l'a vĕȝutŭ sf. Dumineca, a eşitŭ cu unŭ sbiciu înaintea lorŭ şi le-a alungatŭ înapoi. Pe Finocŭ l'a băgatŭ în casă; l'a pusŭ sĕ se odihnéscă; i-a luatŭ purcelulŭ şi i-a pusŭ altu 'n loculŭ lui. Decă s'a trezitŭ Finocŭ, s'a gătatŭ de drumŭ a încălecatŭ pe calŭ şi s'a cam mai dusŭ.

Pĕrulŭ lui ér a începutŭ a înflori. Când a vĕȝutŭ smeulŭ că-i înfloresce pĕrulŭ, i s'a făcutŭ sânge rĕu şi a ȝisŭ către nevastă: — „Ér vine fiulŭ tĕu, cânele meu, Finocŭ, da tu fă-te betégă şi-lŭ trimete la grădina smeilorŭ, unde totŭ mĕrulŭ (pomulŭ) e cu clopoțelŭ şi cu două-spre-ȝece străjĭ«.

Ce bietŭ avea elŭ sĕ facă, trebuia sĕ alerge sĕ nu móră mumă-sa. Şi s'a dusŭ amăritulŭ de elŭ éră până la sf. Dumineca. — „Ei, drăgulŭ mătuşii, i-a grăitŭ sf, Dumineca ca o mamă bună, aceea nu te mână sĕ te aibă, că te mână sĕ nu te aibă. Du-te că chiar acuma'sŭ străjile în marginea de dincolo, pune mâna pe unŭ mĕrŭ şi-lŭ ia, da numai unulŭ«.

S'a dusŭ. Când s'a vĕȝutŭ în grădina cea frumósă a apucatŭ unŭ mĕrŭ dela jumĕtate şi l'a smulsŭ din pămêntŭ. Loculŭ unde a fostŭ pomulŭ s'a aprinsŭ cu pară meriă şi ardea. Décă a simțitŭ asta sf. Dumineca, a venitŭ la elŭ şi i-a ȝisŭ: — »Finóce, dragulŭ mătuşii, ce ai făcutŭ; că vinŭ smeii şi totŭ pulbere şi cenuşă te facŭ. Implântă pomulŭ şi ia numai unŭ mĕrŭ (pómă)“. Elŭ i-a rĕspunsŭ: — „Mătuşă, lasă sĕ mĕ omóre, că am umblatŭ şi m'am nĕcăjitŭ destulŭ.« — »Ascultă, dragulŭ mătuşii!“

Elŭ a ascultatŭ; a pusŭ pomulŭ înapoi şi a luatŭ numai unŭ mĕrŭ. A venitŭ la sf. Dumineca şi s'a culcatŭ éră. Calului îi arsese copitele câtŭ s'a învêrtitŭ cu elŭ rótă. Sf. Dumineca i-a vindecatŭ calulŭ şi i-a pusŭ altŭ mĕrŭ. După ce a trasŭ unŭ puişorŭ de somnŭ s'a sculatŭ, a încălecatŭ şi a plecatŭ către casă. Pĕrulŭ lui ér a începutŭ a înflori. Smeulŭ décă l'a vĕȝutŭ a ȝisŭ către muiere: — „Ei tu, éră vine Finocŭ fiulŭ tĕu, cânele meu; da lasă sĕ viă, că n'ai sciutŭ tu cum sĕ-lŭ prăpădescĭ, da 'lŭ voiu prăpădi eu«. Ea acum n'a mai fostŭ bolnavă.

Décă a sositŭ Finocŭ, i-a ȝisŭ spurcata de mumă sa: — »Dragulŭ mamei Finóce, bine c'ai venitŭ, sĕ te scaldŭ în lapte dulce«. — „Mamă scii ce a ȝisŭ nănaşulŭ când mĭ-a datŭ cămaşa de botezŭ, că îndată ce voiu desbrăca-o voiu şi muri“. — »Nu vei muri, dragulŭ mamii, desbrac'o sĕ te scalȝĭ puținŭ«.

A desbrăcatŭ cămaşa, s'a băgatŭ într'o covată, ea l'a spălatŭ şi l'a legatŭ totŭ cu mĕtase. — »O, mamă, de ce mĕ stringĭ aşa de tare?!« — „Lasă dragulŭ mamii, că aşa a fostŭ şi tatălŭ tĕu cândŭ a fostŭ căluşerŭ“. Când l'a lăsatŭ de spălatŭ, i-a ȝisŭ: — „Dragulŭ mamii, umflă-te sĕ plesnéscă mătasea de pe tine“. Când s'a umflatŭ, i-a eşitŭ tótă carnea cum l'a curmatŭ mătasea. Atuncĭ a şi săritŭ smeulŭ de după uşă, a apucatŭ cu o mână sabia şi cu una cămaşa şi a grăitŭ către elŭ:

— „Finóce, ce mórte 'țĭ voiescĭ?« — »Acea mórte 'mĭ poftescŭ: sĕ mĕ tăiațĭ totŭ micŭ şi bucățele, sĕ mĕ punețĭ în desagii mei, sĕ mĕ aşeȝațĭ pe calulŭ meu, se mĕ pórte şi mortŭ, pe câtŭ m'a purtatŭ şi viu«.

L'au tăiatŭ totŭ micŭ şi bucățele, au scosŭ calulŭ la pórtă şi i-au datŭ drumulŭ. Calulŭ a sciutŭ drumulŭ şi s'a dusŭ până la sf. Dumineca. Décă a ajunsŭ la sf. Dumineca la pórtă a renchezatŭ sĕ i se deschidă. A eşitŭ sf. Dumineca sĕ deschidă pórta şi când l'a veȝutŭ în desagĭ a bătutŭ în pălmĭ şi a căȝutŭ josŭ. A luatŭ desagii, i-a dusŭ în casă şi l'a înşiratŭ pe o ladă. Unde nu s'a ajunsŭ carne a pusŭ din purcelŭ, unde nu s'a

dită a lui C. A. Rosetti.' 2. »Partidulŭ lui C. A. Rosetti,« pe patulŭ morții, după o fotografiă făcută de d. Szölözy, in Ḑiua de 8 (20) Aprilie 1885. 3. »Câte-va cugetărĭ și note« privitóre la C. A. Rosetti. 4. „Unŭ estrasŭ din notele pe carĭ Ḑilnicŭ le scria C. A. Rosetti până la revoluțiunea din 1848.' Din acele note reese lupta și suferințele ce elŭ îndură și se vede starea în care se afla societatea nóstră la acea epocă. 5. „C. A Rosetti la marea tragediană Rachel." Impresiunile ce resimțĭ în séra când merse s'o vaḑă în piesa A n g e l o 6. »C. A. Rosetti și regina Italiei.« Estrasŭ dintr'o scrisóre în care dă sémă de întâlnirea și convorbirea pe care o avŭ cu regina Margareta, fiindŭ la Roma în anul 1879, trămisŭ în misiune. 7. »O poesiă inedită« a lui C. A. Rosetti din 1845. Ea este intitulată: »Ca rĕspunsŭ la o scrisóre prin care'mĭ cerea a'i spune ce doresce sufletulŭ meu.« 8. „Cugetărĭ din esilŭ.« Estrasŭ din notele lui C. A. Rosetti. — Acestŭ numĕrŭ, care va mai conține și alte scrierĭ, se va pune în vênḑare în séra de 7 (19) Aprilie și va costa numai 25 banĭ. Persónele, carĭ doresc să-lŭ aibă suntŭ rugate a trămite prețulŭ chiar de acum, numĕrulŭ esemplarelorŭ ce se vorŭ trage fiindŭ limitatŭ.

—x—

„Telegrafulŭ« află, că »societatea polonă« din B u c u r e s c ĭ a luatŭ hotărîrea sĕ depuie în Ḑiua de 8 Aprilie, aniversarea morții ilustrului cetățénŭ românŭ C. A. Rosetti, o cunună pe mormêntŭ. Asemenea și din partea unei »societățĭ bulgare“ din capitală se va depune o cunună de florĭ pe acestŭ mormêntŭ.

—x—

Unŭ *spionŭ rusescŭ* s'a arestatŭ la 3 Aprilie în C r a c o v i a, care desemna fortificațiunile dela Mihalovce. S'au găsitŭ la elŭ multe desemnurĭ importante.

—x—

Din C r a c o v i a se împărtășesce, că la manevrele de tómnă din Galiția vorŭ lua parte 42,000 ómenĭ. La manevre va asista și M. Sa monarchulŭ. Cheltuelile s'au preliminatŭ la vr'o 220,000 fl.

—x—

Loc. Feldmareșalŭ br. C o r n a r o, guvernatorulŭ Dalmației, a muritŭ.

—x—

D lŭ *Dionisiu O. Olinescu*, membru societății pentru cultura și literatura română în Bucovina, a ținutŭ Joi în 27 Martie (8 Aprilie) prelegerea sa a 2 a despre »Anticitățile din Bucovina' (Epoca de bronzŭ și de ferŭ), în sala Societății »Armonia“, Hotelulŭ de Moldavie din *Cernăuțĭ.*

—x—

D-șóra *Martha Remmert*, o însemnată artistă în pianŭ din marele ducatŭ Sachsen-Weimar, va da în 14 Aprilie n. unŭ concertŭ în sala hotelului N-r. 1 cu următorulŭ programŭ: 1. »Polonaise« de Carll M. v. *Weber.* II. a) „Variationen' de Franz *Schubert.* b) »Erlkönig' de Franz *Schubert*, Transcriere pentru Piano de Frz. *Liszt.* III. a) „Nocturno« b) „Walzer“ c) »Polonaise' de Friedrich *Chopin.* IV. a) „Riccor danza“ b) „Paganini etude“ c) „Türkischer Marsch von *Beethoven*, transscrise pentru Piano de Franz *Liszt.* V. a) »Romanze« de Anton *Rubinstein.* b) „Rapsodie hongroise« de Frz. *Liszt.* Tóte numerile de concertŭ pentru pianŭ. Propriulŭ pianŭ din fabrica Blüthner din Lipsca. Inceputulŭ la 8 óre séra. Biletele se vêndŭ în librăria Heinrich Zeidner.

—x—

Puținĭ notarĭ suntŭ atâtŭ de patrioticĭ — Ḑice »Ellenzék“ — ca d-lŭ S t a n c o v i c ĭ, care a abḑisŭ de postulŭ sĕu nesciindŭ unguresce. — Trénca flénca mere acre, jupâne „Ellenzék.“

—x—

Astă séră se va juca la *teatrulŭ germanŭ* »Emilia Galotti,« tragedia în 5 acte de E. Lessing.

Beiușiu, 3 Aprilie n. 1886.

Am cetitŭ totdéuna cu plăcere cele aduse de multŭ prețuita nóstră „Gazetă' despre vieța socială de aci. Acéstа m'a determinatŭ a vĕ comunica pe scurtŭ ceva despre concertulŭ arangeatŭ de elevele școlei de statŭ din locŭ, urmatŭ apoi de danțŭ.

Petrecerea acésta s'a datŭ în 31 Martie n. cu concursulŭ d-șórei Irina Antalŭ și a succesŭ forte bine. Pe noi ne intereséză mai de apróре resultatulŭ acestui concertŭ întru atâta, că afară de d-șóra Antalŭ s'au maĭ produsŭ încă 4 eleve române, carĭ tóte au produsŭ efectŭ îmbucurătorŭ. Intre aceste multŭ ne-a emoționatŭ Lucia Frențiu, fica notarului din Remetea Elia Frențiu, declamândŭ frumosŭ o poesiă maghiară; douĕ dintre acestea au declamatŭ românesce*).

Cătră fine ne-a surprinsŭ multŭ d-șóra Irina Antalŭ cântândŭ »Linda di Chamounix,' tradusă românesce de d. Vulcanŭ. Pe lângă tóte că sala în care concertau coconițele nu era corĕspunḑĕtóre, totușĭ d-șóra Antalŭ cu vocea sa melodiósă ne-a causatŭ o fórte mare plăcere. Merită laudă atâtŭ pentru cooperarea benevolă câtŭ și pentru momentele plăcute ce ne-a causatŭ.

Compatrioții noștri maghiarĭ de câte-orĭ voiescŭ să se producă în publicŭ, totdéuna suntŭ avisațĭ la puterĭ românescĭ, dovadă despre acésta e și concertulŭ din 31 Martie n., și totușĭ când e la adecă noi rĕmânemŭ cu munca, ér' ei cu lauda.

Aflu demnŭ de amintire aci, că Beiușenii se potŭ lăuda cu bravulŭ lorŭ medicŭ orășenescŭ Dr. Georgiu Mureșianu, care cu mare istețime și pricepere a efectuitŭ cu succesŭ laudabilŭ mai multe operațiunĭ rarĭ în felulŭ lorŭ. Inainte de asta cu 2 sĕptĕmânĭ avêndŭ în tractare pe o femeiă maghiară, alŭ cărei pieptŭ era în mĕsură mare strivitŭ, a esecutatŭ o operațiune cum numai medicii de renume europénĭ am auḑitŭ sĕ fiă în stare a o face. Operațiunea a succesŭ și biata femeă, carea era în gura morții, se află deplinŭ sănĕtósă. — Petrecândŭ cu atențiune viuă tóte mișcările nóstre sociale, din timpŭ în timpŭ îmĭ voiu lua voiă sĕ le facŭ cunoscute publicului cetitorŭ alŭ prețuitei „Gazete.“ *Tiron.*

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ »Gaz. Trans.«)

ROMA, 10 Aprilie. — In cercurile parlamentare se vorbesce, că va rĕmâné cabinetulŭ Depretis. Regele a consimțitŭ sĕ se disolve camera și sĕ se publice alegerĭ nouĕ.

BERLINŬ, 10 Aprilie. — Curia a comunicatŭ fără reservă, că recunósce îndatorirea d'a face arătare guvernului când se facŭ numirĭ de episcopĭ. Primirea proiectului bisericescŭ de cătră dieta prusiană și restabilirea păcii religióse se consideră ca asigurate.

ATENA, 10 Aprilie. — In cameră, *mai mulțĭ deputațĭ au ținutŭ vorbirĭ rĕsboinice*, care au provocatŭ în tribune strigărĭ de: „*Sĕ trăiască rĕsboiulŭ!*“ Se crede, că aḑĭ se va face votarea.

PESTA, 10 Aprilie. — In comeră, deputatulŭ Enyedy a adresatŭ o interpelare în privința tractatului comercialŭ românŭ și a întrebatŭ, décă între Austro-Ungaria și România s'a stabilitŭ o înțelegere cu privire la principiele fundamentale, dacă s'au luatŭ mĕsurĭ în contra concurenței producteloŗŭ de proveniență strĕină ce se importă aci prin România, décă industria specială a Ardealului va fi luată în considerare și în fine, ce va face guvernulŭ, în casŭ când încheiarea tractatului se va zădărnici. Rĕspunsulŭ ministrului de comerțŭ se aștéptă la încheiarea ședinței.

*) Poesiile românescĭ nu v'au emoționatŭ, numai cea maghiară? Se vede că totŭ e adevĕratŭ, că Beiușenii, deși nu toțĭ, au multe pe răvașŭ. Red.

DIVERSE.

O mórtă vie. — Multe casurĭ s'au naratŭ ca cineva sĕ fie recunoscutŭ ca mortŭ și elŭ totușĭ sĕ trăiască; dér și casulŭ întêmplatŭ în județulŭ Botoșanĭ la începutulŭ acestei lunĭ, nu presintă unŭ interesŭ mai micŭ și decĭ merită a fi înregistratŭ. Iată relația dată de »Vocea Botoșanilorŭ«: Soția unui vierŭ din Dolina, are nenorocirea, ca mai tóte nascerile sale sĕ fiă anormale. Anulŭ acesta după trei Ḑile de chinurĭ și grele suferințĭ, chemând la patulŭ ei doi doctorĭ, aceștia întrebuințândŭ tótă arta lorŭ ajunge a constata imposibilitatea nașcerii cum și a estragerii fĕtului din pântecele mamii. Intrebațĭ fiindŭ de primarulŭ comunei, după învitarea căruia veniseră, doctorii declară că până mâne diminéță femeia va fi mórtă, căcĭ copilulŭ cădêndŭ orizontalŭ, eșirea e absolută oprită. Primarulŭ, lesne credĕtorŭ în declarațiunea ómenilorŭ de sciință, face cunoscutŭ procurorului tribunalului, că soția vierului a muritŭ din causa imposibilității d'a nasce; că a luatŭ dispozițiunĭ d'a fi înmormêntată, dér va adăsta décă representantulŭ legalŭ alŭ minorilorŭ va crede necesarŭ d'a interveni, spre a supune unei operațiunĭ pe muma d'a scóte în lume pe copilŭ. Tóte actele au fostŭ dresate în consecință și nenorocita femeiă a fostŭ considerată ca trecută dintre cei vii între cei morțĭ. In acestŭ timpŭ, mumă abandonată de bărbații de artă a fostŭ lăsată în voia întêmplării. Natura a intervenitŭ cu forțele de care dispune și prin mijlócele ei, în secretulŭ căreia încă n'au pĕtrunsŭ specialiștii noștri, a făcutŭ ca muma sĕ nască unŭ copilŭ mortŭ dér ea sĕ se bucure d'o deplină sănĕtate. Astăḑĭ acéstă femeiă trăiește, dér actele oficiale constată mórtea ei. Bărbatulŭ ei, care ar voi pe viitorŭ sĕ evite neplăcerile unorŭ nașterĭ ce se repetă pe fiă-care anŭ și i causeazā marĭ cheltuelĭ, ni se spune, că medita a contracta o nouă căsĕtoriă. Primarulŭ ca oficerŭ alŭ stării civile nu se póte opune întru cât prima soțiă e recunoscută oficialŭ ca mórtă; bărbatulŭ nu se póte teme d'o acțiune în bigamiă ce i s'ar putea intenta, întru câtŭ nu i se póte imputa c'ar trăi cu douĕ femei. Iată dér. că precum nașterile acestei femei suntŭ anormale, astfelŭ și posițiunea ei în satŭ a devenitŭ anormală. De și trăiesce, actele oficiale o recunoscŭ de mórtă: legalminte a încetatŭ d'a trăi, ea a trecutŭ între cei morțĭ.

***

Universitate ovreascā. — Nu de multŭ s'a ținutŭ în New-York, o întrunire a delegațilorŭ diferitelorŭ comunitățĭ israelite din tóte părțile Statelorŭ unite, în care s'a decisŭ fundarea unei universitățĭ ovreeștĭ în New-York, ce va purta numele de „Hebrew University of America.“

---

ajunsŭ osŭ a pusŭ din mĕrŭ, cu apa l'a spălatŭ și a luatŭ 3 smâncele de sângerŭ și 3 de fingerŭ, l'a lovitŭ cu ele și a înviatŭ mai frumosŭ decâtŭ a fostŭ. Décă s'a trezitŭ a Ḑisŭ:

— „O mătușă, greu somnŭ am adormitŭ eu.« — „Greu, Ḑĕu, dragulŭ mătușii, că de n'așŭ fi fostŭ eu, adurmitŭ ai fi fostŭ până-i lumea«. — „O mătușă, câtŭ am umblatŭ și m'am necăjitŭ pentru mama și ea m'a omorîtŭ. Ore cum așŭ face, mătușă, ca pe mama sĕ nu o omorŭ cu mâna mea“. — „Du-te dragulŭ mătușii, că pĕrulŭ tĕu, când te-au omorîtŭ pe tine, s'a uscatŭ, nu mai înfloresce, fă-te unŭ porumbŭ frumosŭ și te pune pe pĕrŭ, că hoțomanulŭ se va sui după tine îșĭ va desbrăca cămașa și când va fi în vêrfŭ, sai josŭ, apucățĭ cămașa și 'lŭ omóră. Și pe mumă-ta nu o omori tu cu mâna ta, fără fă tu unŭ ospĕțŭ și asvêrle paloșele în slavă că de ai fostŭ tu cu inimă rea se vorŭ împlânta în tine, de a fostŭ mumă-ta cu inimă rea, se vorŭ împlânta în ea.

S'a dusŭ acasă. Pĕrulŭ nu înflorea. Smeulŭ se juca cu mumă-sa pe sub pĕrŭ. S'a făcutŭ unŭ porumbŭ și s'a pusŭ pe crénga cea mai de desuptŭ. — „Vai ce porumbŭ frumosŭ avemŭ pe pĕrŭ«, a Ḑisŭ smeulŭ. — „Suie-te după elŭ și-lŭ prinde«, i-a rĕspunsŭ ea. „Aruncă cămașa de pe tine, rĕmânerearŭ și de tine ca de feciorulŭ meu«. I-a trasŭ o palmă, smeulŭ apoi a aruncatŭ cămașa și s'a suitŭ în pomŭ. Porumbulŭ l'a înșelatŭ până pe vêrfŭ. De pe vêrfŭ a sburatŭ josŭ, s'a datŭ de trei orĭ peste capŭ și s'a făcutŭ omŭ și a strigatŭ: — »Haida josŭ, bală de smeu!« Smeulŭ s'a scoborîtŭ josŭ și l'a întrebatŭ: — „Ce mórte țĭ voiescĭ?' — »Acea mórte, cum țĭ-am fecutŭ eu ție: sĕ mĕ pui și pe mine pe calulŭ meu, sĕ mĕ pórte și pe mine ca pe tine«.

L'a tăiatŭ, l'a pusŭ în desagĭ, desagii i-a spartŭ în fundŭ, la calŭ i-a scosŭ ochii și i-a datŭ drumulŭ. A făcutŭ apoi unŭ ospĕțŭ, care a ținutŭ până în astălaltă Ḑi în crucea ameḑii. Atuncĭ a eșitŭ elŭ cu mumă-sa la judecată. A svêrlitŭ paloșele în slavă. Paloșulŭ lui a căḑutŭ înaintea lui, elŭ ei în ea și a tăiat'o dreptŭ în jumĕtate, a muritŭ și a îngropat'o.

Elŭ apoi s'a dusŭ la sf. Duminecă și dusŭ e și 'n Ḑiua de astăḑĭ.

M'am suitŭ pe o șea și v'am spus'o cam așa. Când mama mĕ născea, poveștile pe la noi trecea și am luatŭ una de códă și am aruncat'o la noi în ogradă și am bătut'o bine sĕ mĕ 'nvĕțe și pe mine. M'am suitŭ pe unŭ cuiu și alta nu vĕ mai spuiu. — *Idem.*

Editorŭ: Iacobŭ Mureșianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurelŭ Mureșianu

Cursulŭ la bursa de Viena
din 8 Aprilie st. n. 1886

Rentă de aurŭ 4%	104 —	Bonurĭ croato-slavone	104.70
Rentă de hârtiă 5%	95.50	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	100.—
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	152.—	Imprumutulŭ cu premiu ung.	121 50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	100 25	Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	124.10
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	127 —	Renta de hârtiă austriacă	85.40
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	117.50	Renta de arg. austr.	85.50
Bonurĭ rurale ungare	105 —	Renta de aurŭ austr.	114 —
Bonurĭ cu cl. de sortare	105 —	Losurile din 1860	139 75
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	105.—	Acțiunile băncei austro-ungare	878 —
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.70	Act. băncei de creditŭ ung.	299.—
Bonurĭ rurale transilvane	104 70	Act. băncei de creditŭ austr.	296.40
		Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.93
		Napoleon-d'orĭ	10.—
		Mărcĭ 100 împ. germ.	61 60
		Londra 10 Livres sterlinge	125.80

Bursa de Bucuresci.
Cota oficială dela 22 Martie st. v. 1886.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	93½	94½
Renta rom. amort. (5%)	96—	97—
» convert. (6%)	89—	90—
Împr. oraș. Buc. (20 fr.)	32—	33—
Credit fonc. rural (7%)	102½	103¼
» „ „ (5%)	86½	87—
» » urban (7%)	99—	100—
» » » (6%)	91½	92½
» » » (5%)	82½	83½
Banca națională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Națională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	14 —	14½—
Bancnote austriace contra aurŭ	2.01—	2.02

Cursulu pieței Brașovŭ
din 8 Aprilie st. n. 1886.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.70	Vênd.	8.72
Argint românesc	»	8.60	»	8.65
Napoleon-d'orĭ	»	9.97	»	10.—
Lire turcescĭ	»	11.20	»	11.30
Imperialĭ	»	10.20	»	10.30
Galbenĭ	»	5.86	»	5.90
Scrisurile fonc. »Albina«	»	100.—	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	124.—	»	125.½
Discontulŭ	»	7—10 % pe anŭ.		

Num. not. 13/85.
Num. judecătoriei 5235/85. 1982/86.

Edictŭ de licitațiune.

In urma însărcinărei onor. tribunalŭ reg. alŭ Brașovului, dela 3 Aprilie 1886 Numĕrulŭ 1982/86 se va face licitațiunea publică a obiectelorŭ mobile, ce se ținŭ de moștenirea lăsată de dómna Mathilda de Trauschenfels, rĕposată la 1 Octomvre 1885:

a) Giuvaere de aurŭ și argintŭ în valóre de fl. 2249.

b) Arangiamentulŭ casei: mobile, haine, rufe, albiturĭ de masă și de patŭ și alte obiecte mai micĭ în valóre de 1144 fl. 50 cr. Licitațiunea obiectelorŭ sĕ va face începêndŭ dela 14 Aprilie 1886 în tóte ḑilele înainte de prânḑŭ la 9 óre afară de Vinerea și Sâmbĕta, în casa rĕposatei din strada Postei (Nonnengasse) Nr. 540 despre care lucru amatorii de a cumpĕra sĕ însciințéză cu acelŭ adausŭ, că obiectele de licitatŭ se vorŭ licita singuratice, și cu prețulŭ stabilitŭ în inventarŭ, sĕ vorŭ puté da însĕ licitanțilorŭ și sub prețulŭ stabilitŭ în inventarŭ, dér numai plătindu-sĕ prețulŭ cu banĭ gata.

Totodată se aduce la cunoscință și casa din cetatea Brașovului situată în colțulŭ stradei Poștei (Nonnengasse) și a stradei Căldărarilorŭ sub Nr. 540 și prețuită judecătoresce cu 46,000 fl. care a aparținutŭ rĕposatei d-ne Mathilda de Trauschenfels și soțului ei, se va vinde pe calea licitațiunei judecătorescĭ din mână liberă la 17 Maiŭ a anului acestuia 1886 în clădirea cărțilorŭ funduare a onor. tribunalŭ reg. precum și că condițiunile licitărei sĕ potŭ vedé orĭ și când în cancelaria subscrisului notarŭ publicŭ reg. în timpulŭ órelorŭ de oficiu.

Brașovŭ, în 5 Aprile 1886.

Notarulŭ publicŭ reg.
Iosifŭ Maager,
ca comisarŭ judecătorescŭ.

Tarifa anunțurilorŭ și inserțiunilorŭ.

Anunciurĭ în pagina a IV-a linia de 30 litere garmond fl. — cr. 6.
Pentru inserțiunĭ și reclame pagina a III linia à fl. — cr 10.

Pentru repețirĭ se acórdă următórele rabate:

Pentru repețirĭ de	3— 4	orĭ	10%
„ „ „	5— 8	„	15%
„ „ „	9—11	„	20%
„ „ „	12—15	„	30%
„ „ „	16—20	„	40%
Dela 20 de repețirĭ în susŭ			50%

Pentru anunciurĭ ce se publică pe mai multe lunĭ se facŭ învoirĭ și reducerĭ și peste cele însemnate mai susŭ.

Avisŭ d-lorŭ abonațĭ!

Rugămŭ pe d-nii abonațĭ ca la reînoirea prenumerațiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fâșia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ și sĕ arate și posta ultimă. ADMINISTR. „GAZ. TRANS.“

Tipografia ALEXI Brașovŭ.